

Apstiprinājums:

„Baltijas Semkopis” Administrācija, Ahri-Nigās Ralku-eclā № 14, Puškizschu Gederta un beedra grahmatu-bodis. Bej tam Nigā: Altberga un Kapteina grahmatu-bodis. Zitās pilsehtās: wifās grahm.-bodis. Uf laukeem: pee pagastu-walben, mahzitateem, skolotajeem, zc.

10. gads.

Rigā, 19. dezembri.

Wakša ar peefubstichannu var pasti:

Ar Beelkumu: par gadu 3 rubl. bej Beelkuma 1 rubl. 60 kap.
Ar Beelkumu: par 1/2 gadu 1 rubl. 60 kap., bej Beelkuma 85 kap.
Wakša ekpedizija un grahmatu-bodis sanemot:
Ar Beelkumu: par gadu 2 rubl. 50 kap., bej Beelkuma 1 rubl.
Ar Beelkumu: par 1/2 gadu 1 rubl. 30 kap., bej Beelkuma 55 kap.
Beelkums ween par gadu 1 rubl. 50 k., par 1/2 gadu 80 kap.

Baltijas Semkopja redakcija, administrācija un ekpedizija atronas Ahri-Nigās Ralku-eclā Nr. 14.

Saimneezibas nodala.

Bar kustonischeem un fuitscheem (infusorijem) semē, jubrā un augstās kalnu galās.

Preelkschumē Tufuma beedribā no Bertrama Sabeta, (Turpinājums.)

Daschi dabas pehtitaji, kā Schlaginweits un Ehrenbergis, gan peerahda, ka seemelās libds pascham polaralebum, augsto Alpu kalnu un gleischeru sreiblās un Widus-Asijas augstās kalnās (20,000 pehdas un wehl augstā) atrodot dshwus augoschus radijumus (organisku dshwibu); tāpat arī jubrā, 9000 pehdas dšiti, to atrodot. Atkal ziti dabas pehtitaji faka, ka no sibeju lopineem mašā sneega-pelite ir ta pehdē, kas dshwo wifaugstāsi kalnās un mistahlal polara galās. Un to atrodot tīl wehl uf Schangberi kalneem un uf Montblanka 12.000 pehdas augstumā; arī uf Finsterhornu un uf Strahlet kalna muguras to redseja 10.000 pehdas augstumā.

Tagad efam par daschodeem smizischeem, par daschadām semēs weestahm, par augstu kalnu galotneem un jubrās dibenu dshdejušchi; eestahimees nu ar fewischu wehribu apafschemes dshwoneekās.

Butu leela pabrskatichanas, to peesem, ka semēs wirtsu jau butu robešos wifseem dshweem un wairojoschamees radijumeem, un ka apafsch semēs zits nefaš wairs nebutu, kā lapi, lapu-pagrabi, aulsta nahwe un truhdi; ta apafsch semēs wifa dshwiba ir nomiruse. Tā nebut naw. Apafsch semēs wehl ir pa pilnu dshwi un augoschi radijumi — un daudsi no wineem scho tumšcho apafschemes dshwi netur wis tīlai par slapstichanahs olohm, tā muhfu peles, schurtas un ziti tahdi dshwoneeki, bet par ihpafschahm mahjahm, kur tee dshwo un peh; kuzahm tee arī jau no dabas raditi.

Ziti no tahdeem radijumeem, kas semēs eelšā, waj nu mohlligās waj no dabas raditās mahjollās atrodas, dshwo arī semēs wirtsu, tā: wifā semātee uhdens dshwoneeki, fehnēs un daschadi wehichi un tschaumatu kustonji, tā arī Arnelki, krupji, tschubstas, Alspahrai un wehl ziti mašā graufēju kustonji. Zil tahlu zilweku kahjas semēs eelšā eelshpufschas, tīl tahlu arī tšee kustonji wineem gobhufchi palak, waj zaur spraugahm un tschirbahm un walejahm afminu starpahm, dšiti jo dšiti fawās alās eelhduschi un fawu laiku tur nodshwo. Kur uhdenti no semēs wirtsu dshlumās un semēs eelšā eegahschas, tur tee aifnes libdsi fehklas, kas tur dihgst aug un isdodas. Slawenais Metfanders son Humbaltds ughahjis dšiti semē eelšā alu, kuzas struhglainās seenas bij tīl waltas kā sneegs un kur neweena zilweka kahja wehl nebija minuse; bet fchini paschā alā wirtsch arī ughahjis kaktās smalkus tshlians no siraekleem (Usnea). Grenelē, pee Parises, urbo struhku alu, is kuzas 1600 pehdās dshumā, ar swabrschu iswilla kniščlu kuhans (behrnūs). Dšiti semē, Adelsbergo alās, ir atariti Alspahrai isfahrijumi. Semēs eelšā, leelajās struhglu alās, mahjo ihpafchi radijumi, kas dshwo un aug. Krainās un Pirenejas kalnu alās, tā arī Amerikas Kentuki alās atrod leelu pulnu tahdu brichnischu radijumu, kas nekur zitur tschahdās weetas naw un kas peh; fawās dabas arī tur nebut newar lahga dshwot. Bej tam te wehl war peeminet Olmu (Protuus), ir ehrmigu radijumu Kraina Planina alās un bezaju sivi (Amblyopsis) Seemel-Amerikas Mamuta alās. No olu kufaineem tšee wehl war fewischki usfihmet alko (bezaju) kufaini (Leptodirus Anopthalmus), bezaju sifeni (Phalangopsis), bezaju simekli (Stalita Blohrus) un bezajigos tschaumatu lumikus (Niphargus, Titanethes).

Pee tschahdu semēs alu armekleschanas un ispehtichanas eestahjas it fawadiga juhteliba un tschawfchaliga patifschana. Atschkirts no wifās wirtsapawales dshwēs un gaisa, dšiti semēs eelšā, tumšā un nahwigā kufumā — kur nekahdu zitu trofiku nedšird, tā tīl ween kristal-flaidra uhdēna nopilechānu no augšenees gar spofchi baltahm feenmalahm, un kas tad apafschā, mašās beedritēs fakrahjas — fahw nolahpis zilwekš, ar wehikuluri waj sweji rofā, tschawfchaligu un druhmigu domu pilns, ar brichnodamees flatas uf daschadigahm formahm un ebnahm, kas tur bej laika un rehliņa eegadijuschas, kuru isgelschānos neweens patš nesin, kad — peepeschi eerauga, ka pee tam no swezes ugrā apfih-dereem pihlareem, struhglahm un feenmalahm kaut kas fahf kustetes — dshwās kustonis, kahds diwlahritigi un wehl jo tschawfchaligaki ehrmigs zaur milšigo ehnu, kas no swezes uf feenmalahm kriht. Tas nu leen gar pihlareem waj feenmalahm augschup, waj arī semjup, it tā tas, loi gan tam naw nekahdu redsechānās rihfu,

gribeitu ismukt no swezes gaischuma. Wafkam tam kahda tumšā nojehgichāna no fweischu gaischuma, waj no zilweka fmalās un trofichāna. Zilweka aš tam flatabs palak, gribedama redset, kur tas palek; bet tīllo tas nohl pee spraugās, wirtsch ker ar joni peh; ta simekla ar baltahm kahjahm, bet — uh! tē no spraugās istaischās jeb illez ahra nejaulotš alās bubulis; sfitatojam aif isfihschanahs ilskriht sweze is rofahm, un eekam to atkal uszet un erbedšina, ir simeklis un bubulis pasubufchi — wirtu isfienā dshwēs weeta — tumšā — abus ir isglahbufe.

Tatichu neweem apafschemes rastuwēs un alās mahjo dshwi un augoschi radijumi, arī zētā semē eelšā ir daudseem tahdeem fawā paschahwiga mahjofchāna un dshwe. Vai tīl to peeminam, ka wifu augu, sahlu fahnes dshwo apafsch semēs, ka kufainischu pautini un kuhai miljonu miljoneem top apafsch semēs isdehti, ispereti un aug, un ta pat leelatee kufonji un swehri, kas zitadi wirs semēs dshwo deenu un wafaru, bet par seemu un nakti leen semē eelšā un tur few buhwē alās, bedres un zitadas gufamas weetas, tā: lapjas, ahpschi, lahischu un wehl ziti.

No sibeju lopu fugās ir tas erwehrojamašais semēs urbejs — mulis jeb mutu slaka, pee kā arī muhfu kurnji peeder. Schem ir tahds spehls, ka tee war zour mihsstu semē gandrihs tīlpat ahtri isfreet zauri, tā sirs zaur uhdenti. Kurnim wifa wirta daba uf semēs raktschānu un dshwi tā radita, ka to jau usstatot ween tulst par tahdu radijumu jatur. Preelkschahjas tam ir ihfās un ar plateem stipreem nageem, lai war semē labi raust; kruschku kauli tschaurt, gari un beesi, lai war semē labi eelšā speestēs. Tā ir tam, kam zeksch zaur semē jataika, wifš spehls un sifurums preelkschā dala; palateja dala ir teewira un glehwa un der tīlai uf pafakwilschānos; ošis ir majinas, bet snukis garsch un sifris, un leels ofchānās spehls tam ir eelšā, tapeh; ta kurnim fawā tumšohā un beesā eelšemes wafsi wifa ar ofchānu ween wairaf jafaprot. Kurnja ala ir apala uf kaila wihsi; tai aplahrt atrodas daschadas olās un zeti uf wifahm pufem. Wirtsch ir ehdeligs kufonis un tadeht iset arweenu uf laupischānu. Schoš laupischānos jelus tas brichšam isurbi no fawahm mahjahm uf wifahm pufem — libds 100 pehdahm garus, un pee tšā darba pahrafo semē, lo eelšā nekur newar peespeest, dsen arweenu pa gabaleem augschā wirs semēs un tee tad ir tee kurnju-rakami jeb ziti, kas mums plawās un dahrtās deelgan flaidri jau pasfihjami.

Gandrihs uf tahdu paschu wihsi mahjo apafsch semēs Amerikas semēs-pele (Spermophilus Ludovicianus), kas tur pee wabrā prebriju-funs (slajuma fune) pasfihams. Naw neisprotams, ka wirtu rumumā ufturas tahda puhze un nahwigā klabar-tschuhsta, kas newis kahds fadradisibā, tā to domatu, bet stahw zihnās weens pret otru uf dshwibu un nahwi. Daschada fadurichānās un kufichānās, wor fo tšee semēs wirtsu nefa nesinam, noteel dšiti, dšiti semēs eelšā, kad tahdi apafschemes eenaideeki fahrit kopā un pee kufichānās zits zitu saplofa un aprij.

Tāpat rofahs un dshwo apafsch semēs Deenwidus-Amerikas armadijs, Rabas-zeribas-raga semēs-zuhfa (orycteropus capensis). Australijas tambreets (ornythorhynchus paradoxus) u. z. Te arī wehl jareemin wihfu paschu semēs schurtas, truschizi, murmulischu u. m. z.

No puineem dšilās semēs alās dehj un perē muhfu krauju beddeligas, Europos lebus putni, daudsi pihlu flakas un ziti duhru un uhdēna putni, no kuzeeem te wehl waram peeminet jozigu papagaika duhfuri (marmon fratercula), kas ne reti truchineem ar waru atzem mahjollūs un pee lam brichšam gadahs tahda zibnischānās un kufichānās, to tīl ween pee wifnitnokeem lopeem jeb swehtreem war peedshwot.

No amfibijahm, kas mahjo uhdenti un fajuimā, gandrihs wifā fawā gada-lahrtas laika dshwo apafsch jeb eelšā semēs. Humboldtis, flawenais dabas pehtitajs ralka, ka flaititajs warot tapt neschehligi sabaidūs, kad tas ahtrumā eeraugot leelo un woreno aligatoru (trofoditu) Amerikas landš un pampas sahlu slajumās, kur tas peh; ilgā, karstās wafaras-dufas, tad dubli zaur leetu amihlšinat, ar fawu leelo, plato muguru is semēs isgelschā ahra, it tā kahds dublu kalns. — Pee mums par seemu pahrgut eelšā jeb apafsch semēs, semēs alās, kufischki, krupji, odšchi u. z.; daudsi no tšeeem palek arī zauru wafaru apafsch semēs. Ehrmigi mahjollū apafsch semēs ir semēs wehicheem un ihpafchi tschāuma, lainajam loupitajam (virgus latrs), kam aplam fweel kofus-reefki. Sčhis wifwairaf mahjo Jubijas juhrmal.

fawā apafschemes mahjollū, lo tas ar kofus-reefku tschāumolahm ismihlšinatš jeb ispalsterejis. Tahdi semēs razeji atrodas arī starp simekleem, simeklahneem kufaineem u. z., tā arī starp tahreem un mihlšichāneem. No pehdejem ir fugeeekem pasfihjami — soladi un litodomi, kas ir tīl sifri pee urfchānās, ka tee pat zaur kinte kalneem teel zauri.

No apafschemes dshwoneekem beidšot ihseem wahrdeem wehl peemineem kahdu arī pee mums pasfihjamu lapfenes (swabstina) flaku (vespa vulgaris), kas arī apafsch semēs fawās mahjollūs rihfo. No tschahm lapfeneem tahs mahrites, kas seemu laimigi pahreetuschās, scheidās wafafarā, tīllo pimee fitee foules stari atspihd, usmeklet derigu weetinu, kur par wafaru nomestēs. Sprauga jeb tschirba mihsstā semē, waj zaurums apafsch kurnju rakumeem, waj zitas mafas alinas ir wirtahm itin derigas weetas preelksch mahjollū usmekchānās. Schoš mahjollūs wirtas peh; fawās wafadshās istaifa leelakūs un no mihsstās sahles un lapahm isgahdā mihsstūs, derigūs pundurus, kas fawās mahfligās eerihlofchānās deht der gan apstatit. Mahjollū gandrihs isfatahš tā kahds peepubšis pubšlis, eelšā tam ir daschadi lambari un zitadas eetaises. Eelšā, paschā widū, ir mahitēs lambaris un tam aplahrt atkal lambarischi preelksch jauneem pereekem. Pret rudeni, kad siltās wafaras deenas beidšās, tad tahs paschā ispostā fawās pundurus un arī wehl neisperetos behrnūs, laifam tapeh; lai wehlakeem wahrigajeem behrneem aulstā gaisā naw ilg janihst, eekam tee aifset bojā. (Turpat beizums.)

Wadomi saimneezibā.

Wahfliga leduš pagatamofchāna.

Kad butu katra brichdi eefpehjamš weenfahrschi un lehti pahrewhri uhdenti var ledu, tad tas butu preelksch praktifšs dshwēs no leela swara. It ihpafchi medijinai un katrai mahfaimneezibai butu no tam leels labuns, kad waretu kactafajā wafarā pagatamot wehfu dshreenus un ehdeenus. To erwehrojot ir it ihpafchi Franzijs isgudroti daudsi aparati, ar kuzeeem eefpehjamš ofaldet uhdenti waj zitu sahdu sifhansi, zaur daschu weelu famaisjumeem: Preelksch aulstuma powairoichānās jau ir, tā sinams, tīl fpehigi libdselki, ka Jaradaja fahaldeja dshwofudrabu kairā metala traufā, bet ihdeeniškigā dshwē tee ir waj isleetajami. Tomehr nebus nederigi, kad sinās tahdus maifjumus jeb libdselkus, zaur kuzeeem aulstums teel sifri pawairotš. Tahdus libdselkus dabon, kad famaisa sahklus ar teofschu uhdenti un sahklus ar fshahumeem, waj arī sahklus ar sneegu un ledu. Wifwairaf pasfihamee un leetajamee libdselki ir tschahdi:

- 1) Kad par veem, famaisa 5 dalās salpētra, 5 dalās salmiaka, 8 dalās glauberfahls 16 dalās uhdēna, tad temperatura kriht no 10 gradu siltuma uf 15/2 gradeem aulstuma.
- 2) Tad arī, kad famaisa 1 daku salpeter-fahho amoniaka ar 1 daku 10 gradu siltā uhdēna, tad zetas 15/2 gradu leels aulstums.
- 3) Un kad fajuuz 8 dalās glauberfahls ar 5 dalahm sifra sahls-fshahuma, tad temperatura kriht no 10 gradu siltuma libds 17 gradeem aulstuma.
- 4) Bet kad famaisa 3 dalās fagruhstā leduš waj sneega un 2 dalās atschaidito sehwekfshahuma, tad aulstums wairojas libds 20 gradu un wairaf.

Sche ir wifur peementi simegradiga jeb Zelfija termometra gradi. Bet lai tahdi maifschānās mehginajumi labi isdotos, tad preelksch tam leetajamee fahki japatatifa tīl smalki, jif tīl ween eefpehjamš, tā ka wirtu waretu deelgan ahtri isfuit.

Wifpahriga data.

Bar juhrmalneeku fugu pahrskata fahstahdichānu.

1884. gada Reifareiflā juhrneezibas beedriba Waf-fawā uhdēna paschu pahrskatu par Kreemijas uhdneezibas floti, kuzā pasueedija sras par wifseem Kreemijas uhdneezibas kuzeeem un leellawahm, no 10 lastu leeluma sahlot. Pahrskats ir fahstahdits preelksch 1. janwara 1880. gada un wirtā ir peefaults katra fuga un fuga ihpafschneeka wahrdš, un ufdoti fuga konstruktija, gads un weeta, kur buhwētš, un fuga leelumš peh; lastem.

Daschadas sinas.

No eefschemes.

Var feenu schim brihsham Nigā malkā it lemas zenas, tā ka feena eeweshana neallizina gandrifs nelahdas pelnas.

Widsemes muifchneeziba ar Nigās un Pernawās pilsehtas waldem un Nigās birshas komiteju, tā „Pern. Ziga“ lafams, efot norunajuschas, kopigi suhtit u Peterburgu deputaziju, preefsch raksta eefneegschanas ministrijahm par weetigahm wehleschanahm Widsemes dsefse zeka leeta, — kos tagad alkā celusinatās un, tā zerams, panahš labatu rezultatu, nekā agratās gaddā.

Kofnefē eewehlets par pagasta wezako tirtogajē J. Stutščka lga. Stutščka tehnam ir arweenu ruhpejuse lauschu lablahjiba un taveh; Kofnefēschēm uš wizu wehlesjuma rezultatu waram tika nowehlet daudš loimes.

No Barnikawas. 9. dezembri scheit eefwehtija jaunubuhweto simju audsinatowu, laikam gan pirmo Baltija. Gan jau lahdu mehnesi atpatak tā jahla strahdat, bet til tagad tava ihsti gatawa. Wisa schi eetaife mums, leetas nepahrinatajeem, pirmoreis flatot, leetas deesgan labi eerihlota. Simju itri dabu to paschu uhdeni, lahds wizeem tai laikā Gauja butu preefsch pirmās atihstichanās. Ja til tablak isweiktos jaunās dshiwibas ušuret, libds walā laischamam laikam, tad schai eetaife laba nahkamiba gaidama. — J. —

Jelgawā schim wezajam gadam iijet isrihtos basaru, studentem par labu. Preefsch teem is muhsu studentem, kureem ais truhzibas wahja zeriba, faneegit reis sprausio mehri iglithibas sraā un stahtes to Latweeschu wihru pulkā, kuzi grib un war selmigi publetees preefsch sawas tautas, bus balara eenehimums fwehtiga jauna gada dahwana. Peedalsimees tika wisi, latris peh; eefpehjas pē schihs dahwanu sawahschonās. Nofazijumi lasami Latweeschu laikraustu sludinajums. Kam eefpehjam tablaki idalit lojhu biketes, tas lai neatfala sawu palihdibu zeen. isrihtotajam. — Nekaratu gandrifs tizet. — La schahdam noluhkam, kuru fatram prahtigam Latweetim peh; eefpehjos japabalsia un pret kuru jau auksti isuretees nepeelohjas, ka tahdam noluhkam rodahs flaji pretneeki. Pretneeki tahdam isrihtojumam jau waretu but, bet til wizi zitur kur mellejami un newis Latweeschu starpā un ihpasi to Latweeschu starpā, kuzi peedaldamees pē Latweeschu beedribas, peerahda, ka wizi grib interefetees preefsch Latweeschu leetahm. Bet schis atgadijums atkal der par peemebru preefsch tam, ka muhsu beedribas daschu reis eefschamuzās wilki jebra ahda un redsams, ka peedoliba pē Latweeschu beedribas ween wehl neapshimē, waj persona zaur to negrib tika taist lahdas „rebes“, neeewehrodami nelahdus zitus zentenus. Tika tahdam „rebeneekam“ war nahlt mutē wahrdi: kam mums wajaga ruhpetes par to, ka Latweeschem butu paschem fawu iglithoti wihri; un tika tahdas persona, kuzahm ari tiktos paspejotes par fajaustu uhdeni, war tahdeem wahrdem peekrist. Daschu reis dshiwē grehti ischekit schahdus melu praweschus, jo wizi prot itin labi flehpees aif sawa leekā ghimja un tika reti wizi, tā jakot, iskrit is fawas lomas un parahda, lahda gara behrni wizi ir. Bet tirdris tā mehš dabujam wiaus ruwali pasht, mums jasin, tā ar wizeem apeetees, mums jafargajas, lai netefam no wizeem wehl turpmak mabniti. Wizi gan warbut zere, ka Latweeschu publikas ihgnums ween wizeem jere maj war isahdet, bet lai neaimirist to, ka tad Latweeschu publika uš wizu blaustichanos wairē neklaufsees un no wizeem ari darbā araufsees. — Wanags.

Jelgawās Latweeschu beedribas labrtigā gada fapulzē bij amahlfusch; pē 60 beedru. Preefschneeziba eewehleja schos lungus: par beedribas preefschneeku — Dr. Buli, par I. preefschneeka weetneeku — J. Aufmani, par II. preefschneeka weetneeku — S. Allunanu, par I. rakstuwedejū — S. Weinbergi, par rentmeistaru — K. Silleru, par rehlinumu grammatu wedejū — G. Gulenbergu, par beedru sinatoju — S. Sommerfeldu, par ekonomijas un beedribas mahju pahrluhku — Weinbergu, par teata komitejas preefschneeku — M. Behristu, par labrtibas komitejas preefschneeku — S. Razaelu un par bibliotekaru — Salensku. — Generalfapulze ari nolehma, uš preefschu jelt fewifschu generalfapulzē wadoni.

Krona Wirzawās krabshanas un aisdoschanas lapped generalfapulzē, 12. dezembri, eewehleja pahriwehlejamā direktora, Benjaminu lga, weetā J. Aufmana lgu; par rewidenteem preefsch nahlofcha gada iswehleja: J. Aufman, Allen un K. Nehdberg lguš.

Is Kuldigas.

Wetro: No wizu darbeem, — jehā toš woffbeet.

Muhsu pilsehtina fadhwe netel wos til libdsenu strauimiti, tā to „dash“ domā... Pehrū ap scho laiku weenē wafabrabs... tā fewina schoruden nehma galu nedabigā nahwē... un nu atkal weena „meita“ fawas meefas eemetuse Wentas uhdēdā!... Nelaimigā jau preefsch slihjinafschonahs lahdas deenas efot gahjuse uš fawem woffstameem, wizeem fawas sudraba u. j. dahrgas leetas aifnesdama: „noglabaheet“ lubdša wina, „man wiazas war nosagi un mani paschu nosit.“ Kad nu dakteris apleezinajis, ka slimiba efot „breefmiga“ — simifschana warot eekrist, tad ari slimneee nedshwojuse sawā mohjā, bet gahjuse gulet lahdas reijas pē schelirdigahm mahsham. Bet tā 15. nowembra wakarā fagehrbusehš melnā ušwalkā, ar baltu lafatinu ap kasku, naw

wis wairē aifgabjuse pē schelirdigahm, bet uš upes „krabzem“, kur uhdens neapfalis ar ledu un tur tad ari eeshuse eefschā, atshahama sawu mehlet un wirssegu uš neega. Kad bij jau pa pilsehtu schur un tur pahremeklets, tad til gahja uš rambu un tur eerandshjuchi drehbes, jahla ledu louit un ari otrada libē... Kapēh; slihjinajusehš, — neweens flaidri nešin; narbas-mazina labatā atraste 2 rbl. 50 kap. un lahda simite ar simuli rakstita, bet tā ismirfufe, ka nekā newar fahst... —

Pē mums teel wifai mas gahdatē par beedrigu fadhwi un lauschu atihstibu. Kur lai to nem: „galwas“ negohda — un astēs neeefpeh. Kemsim par prem. pilsehtas teatri — tihš flingis. Taisnibo, ir gan nofautumi: lofshas, galerija, stahwu nn sehdu plafchi; bet lahdi tee! Aifschahleti ar nomaleem — tā aifgaldaš. Sinoms, pilsehtneeeem tas gan neduras aqis, bet lauzeneeem jo wairat, kuzi tahdas sehinas eeradufat ap fawem lopimeem redset. Kahda kopiba: sehina un flaitais aifkaramais un pate flatuwe! Statuwas gribda ar jirmi ehweleta! — Nahaga pilsehta! Schis ir tas eemeflis, kas daschu labu attura no garigas jautribas: „labaki labaki nodfert „zwanzigeri“, nekā aifgalda isstahwetees“, runā is aifgaldas iseedams flaitajis, „nenahlfchu wairē!“ Un nenahlt ari — teatriš tufschs. Dseedafschana ari tahdā loftu ruhme neatfkon, jo gaisa wilneem, kuras balšis fajeļ, wajaga atshies gludenās, bet ne afas weetas, tad til harmonija flauftajam patihl. Alkreeri, tā flejodamee, tā ari weetigee, spehle aifweem ar „faprafchanu“, bet newis ar nofahitichanu fawas lomas no galwas un pat daschi ar „juhfmahm“ iswed sawu lomu daschās lugdās. Gadu no gada mahjās un tā paleel aifweem schi mahflla labata, bet eenahlfchanas, ruhmes truhfuma deht un tahda teatra labad, paleel pa wezjam. Ja mehš gribam sawu draugu labi pozenat garigi, domu walstibas iglithibas telpas weidami, tad tal meeku newar aifgaldaš turet, draugam wifu „pirms“ jadod zeenigo weeta, ahrijs dailums jafaween ar to augsto dailumu, lahdu grib teatriš zilwezei dot. —

18. nowembri, tā refrutu fapulzefschonahs deenā, Kuld. Sadr. beedriba isrihtoja teatri un balli, gribedama laikam wiaus — refrutus — eeprezinat un atturet no schenu dshiwēs, kas ari pilnigi idewahs, jo bij refrutu labē pulzusch teatri, kur wifai pa godam uiwedahs. Lai gan luga nehij is kara dshiwēs, tā wjadseja but — „Alga peh; nopelna“ — tomehr Latweeschu originalis — Latweeschu dshiwē: walšis wezaka jeb galwas wehleschana, flolotaju un teefneeku, krogā papu sedofchee dshiwēs flati aifshera publikai, war fajit, dskati nekā aqis, to peerahdija roku plautschkinafschana un fawezeni „labi!“ Musis ari labaki spehlejo, nekā agrati, bet publikas bija par maj, eenehimums wahjisch, Tapat ari ballē. Par balli nu butu japeemin tas, ka programa netla ispidita, bij apfollita dseedafschana, bet nedseedaja, teiza, ka wadons fahlimis. Janofcheho, ka beedribas telpas bij par daudš mitras un „duhmainas“, tahdu twailu wareaja isturet til taveh, to bij zilweku mof, zitadi butu bijis waj janoflahpft flittajā gaisā. — Kuldigas Sadr. beedriba eewehleja preefschneezibā tos, kas jau agrati bij: Leepinu par preefschneeku un zitu amatus pahmainija, no jauna til Alga un Bismara fgi nahja preefschneezibā. — Janofcheho, ka neteel „jautajumu wakar“ isrihtoti, tā to pehrin darija jau ap scho laiku. Ari Kuld. Sadr. beedribai tal preefsch tā ween newajadseja dshiwot, ka teatrus un danifschus isrihtot, bet ari zitadu fadraudhibu topt, kas atihstia un jautrina publiku. — Zubneekš.

Kuldigas semkopibas beedriba. Sinajums par 31. oktobrē 1884. g. notureto sehdeschanu. Klacht bija 6 beedri un 2 weefi. Presidents aiflahja sehdeschana, godam peeminedams nesen nomiruscho dakteri Derflu. Runatajs peemineja leelos nopelnuš, so nelaike eepelnisees, gahdajot par Kuldigas semkopibas beedribas uš lauschonau, issefajot beedribai par labu fawas plafschas sinibas un bagatigos peedshwojumus, gan ka beedris, gan ari ka beedribas presidentis. Sapulze paklawija presidentia usajinajumam, nelaike pagodat peezeldamohs no sehdesleem.

Peh; tam rakstu wedejā nolafija protokoli par pehdejo mehnescha sehdeschanu no 2. majja sch. g. un nowewa rehnenumus kafeera weeta, peh; kureem Kuldigas semkopibas beedribas manta ir schahda:

wehrtē papihrodē . . .	1084 rbl. 35 kap.
flaidrā naudā . . .	24 „ 58 „
summa	1108 rbl. 93 kap.

Stawenhagena legata mantiba:

wehrtē papihrodē . . .	599 rbl. 10 kap.
flaidrā naudā . . .	84 „ 62 „
summa	683 rbl. 75 kap.

Barons Stempels zehla preefschā Kuldigas pilsehtas waldeš nofajijumus par sirgu turgeem Kuldigā. No rakneem bija eenahlfusch: a) profesora Glasenappa rakstēns, kuzā usajina beedribu, peepalihdset usahfki zifuru beefchu audsinafschanu pa kursēmi preefsch tam derigōs apgabaldē, un profesora Glasenappa rakstēnam libdsi suhtitas brofchiras par zifuru beefchu audsinafschanu, kuzas tagod dabujamas pē beedribas rakstu wedejā. b) Rakstēns no Domenu ministrijas, kuzā beedriba teel usajinata, gada eefahlumā eefneegit luhgumu minetai ministrijai, ja grib isdabut peepalihdhibu no ministrijas pē nodomatahm isstahdem un c) Witebllas semkopibas beedribas gada pahrtatē par 1883. gadu.

Tablak tika pahrunatās isstahdes wjadshibas; peh; dshlakas apfpreefschonās nolehma nahlofchā rubeni tika tad isrihtot isstahdi, ja ari pilsehtas walde gribetu pē tahs peedolitees. Peh; tam nolehma 500 rubl. preefsch isstahdei wjadshigahm ismahfahm un eewehleja komishu

is trim beedreem, tā: baronu A. Behru, W. fon Brinmeru un sirfu Giewenu, kureem butu jafaweenojas par isstahdes komiteju kopā ar iswehletem no pilsehtas tā ari no Kuldigas amatneezibas beedribas presidentis solijis, ka amatneezibas beedriba buschot pabalstir ar naudu schjeenes ruhpnenezibas eefstahdes pē isstahdes peedalschanaš. Tohlaki apfpreefschot par nolehnuma pahrgrosijumsem Stawenhagena legata isseetafschanā pē goda algahm, — tā ari par libdsileetafschanu pē goda algahm par kreetneem panohfumeem semkopibas un mahjruhpnenezibas darbiba, tika nofpreefsch, luhgt kursēmeš eekonomistu fabeedribu, igahdat wjadshigā weeta schi legata nolehnuma pahrgrosijumus.

Kad barons A. Buchholz bija aifrahddijs uš leelo drenafschas labumu preefsch tibrumeem un plawahm, zehla preefschā, dibinat lassi, ka faprotamē preefsch leelaka apgabala, is kuzas waretu dabut tavinat noudu preefsch drenafschas eetaifēš un peedahwajahs turklahju isstahdat fahshdijumus libds nahlofchā mehnescha fchdeschana.

No Jlfes. Kā laikrahtis jau tika fawā laikā sinots, tad isgabjuschu wafaru Isseefchōs daschi sipri nodarhohjāš ar naudas rakshanu, pē kam tika isseetari wifadi libdselki, tā par peem. magneta adatas un mafschina, lai waretu atraft naudu, kas peh; lahdam teifahm atrodotees daschās weetas. Un la teefcham naw nelahdi puhlixi tauwiti preefsch naudas dabufschonās, rediams ari no tam, ka seme weetweetahm ir loti israknata. Bet par to naw nelahds brihnumš, kad eewehro, ka reti kur zitur bus mohjas par dšimtu eepirtas til dahrgi, tā te, kur pirzejeem naw eefpehjomš ar seelafajeem puhlixeem un grehtumeem zauri nahlt ar malfafschanahm, kamdeht tad ari dascheem teel mantos pahrdotas uhtrupē un wizi ismesti no mahjahm, lai peh; to waretu „pafauli mehrot ar zeka speel“, tā tad par peem. schowafar notika ar K. mahju faimneeku. — Tomehr pot sem til nofpreefstem apstahfkeem spirtataš tautas garē glufchi nepagurft; tā ari te atrodas daschi zentigi ganteefchi, kas zenschas tautai eet libdsi. — Lai gan newis materialigā, tad tomehr garigā sinā — iglithibu wezinnodami zaur dseedafschanas un it ihpafchi mustas fopshanu, gan ari zaur isrihtojumeem, preefsch kam telpas netruhhft, jo B. lga is usstahjis ihpafchu, glihtu teatra mahju, kur wogahjuschā wafarā tika lahdas pohri reijas teatriš israhdits.

Leepaja. Par Leepajas pilsehtas weetneeku nolehnumu, Terbatas mahzibas awgabala kuratora lunga peeprafijuma leeta, atwehlet 5030 rbl. is gadus preefsch pilsonu skolās ar krewifsku mahzibas walodu, waram pafneegit, peh; „Lib. Zgas“, schahdas tuwafas sinas. Kad pilsehtas weetneekš Hendchufens bija aifrahddijs, ka wifai wjadshigā, zil nezil gahdat par feweefschu skolahm, jo skolās budsheta, kas kneedsas pahri par 28.000 rbl., preefsch schahm skolahm tika lo atrodot neezigo summu 2000 rubl., tika tad gandrifs weenbalšigi wolemtē, uš pilsehtas weetneeka Adolfs preefschlikuanu, kuratora lgam tant sinā atbildet, ka Leepajas pilsehta naw skolās wjadshiba ar krewifsku mahzibas walodu, jo Leepaja neatrodotees pat ne 40 krewicu tauribas skolenu tadehl ka skolās budshetaš loti apgrehtinatē, neeefotagad eefpehjamš, wina wehleschonos peepildit. — Tas gan grehti tijamš.

Peterburga. „Wald. Wehstn.“ isfladina Wifaugstali apstirinatūs nofajijumus, peh; kureem augstaleem walšis amata wihreem, to starpā ari gubernatoreem, teesu lozeekleem un profuroreem, top aifseegts peedallitees lahdas tirdneezibas waj ruhpnenezibas beedribas, tāpat ari no fabeedribahm jeb priwatzilwekeem ušturomas kredit-eefstahdes.

Peterburgā, 13. dezembri. Semkopibas nodatas direktors Rajewskis eezeltē par domenu ministrijas padomes loekli, pē kam wirsch sawu libdsichinigo direktora amatu aifshaja.

Mafskawā, 8. dezembri. Skopinas bantas leeta swehrinatee aifina par wainigeem Rilowu un 20 libdsi herdus; 5 atahfnoja. Teefa nofpreeda, ka no Skopinās bantas leeta noteefateem wainigajeem efot japeedfen 9 milj. rubtu, kuru bankā wehl iitruhhft.

Is Warschawas raksta „Rust. Kurj.“, ka tur padaritis swehra nedarbs. Selenflas zema semneekš Mikalstis kopā ar sawu fewu un fewas mahči aprafuschī semē dshiwu behrnu, diwus gadus wezu meitizu no Wifalfla pirmās fewas loulibas. Teefa nofpreeda Mikalflam 12 gadus pē kalnu-darbeem Sibirijā, fewai 8 un fewas mahrei 12 gadus fabrika strahdat.

Barnigradas stanija (metahl no Dinaburgas) atweda isgabjuschu peekldeem lahdu Schihdu, kurech aifbrauga uš Dinaburgu pē ahfista. Schihdam bij abas aushs nogreestas. Wirsch nahstija, ka schis launais darbs wiam nodarits deht atreefchanaš, tadehl ka wirsch efot lahduš jaglus teefahm ušdemis. Schim ušbrukuschī 2 bahrdaini tehwin, wirsch domajor, ka tee bijuschī faweweeri, nofeweefuschī to gar semi, weenē ušgulees wiam wifū un otris tamehr nogreefis abas aushs Euroretim ziti no tā apgabala laudum nahstija, ka schis Schihds efot peeklertē pē sirgu fagshanas uu par to wiam aushs nogreestas.

Tiflis. Schuschā bija 7. dezembri semeš trihjechana; manami bija diwi gruhdreni, kuzi wiflahs libdsi 1½ sekundes. Daudš mahjas eephehja, bet no zilwekeem neweens patē negahja bojā.

No ahrsemem.

Wahzijas maldibas awises tiklo bij pasirojusas, la firsta Bismarka sawu laulatu draudseni, atpuhtina-

isteikti loti godpratigem wahrdeem. Bismarkam tuwu stahwoschad awises par wisu scho leetu zeesch flusu.

furu schi teef atshita par passahwigu walsti Turpreli Franzija un Anglija wehl leedstotes schal leeta dot gals

Atbildigs redaktors: A. A. Silius.

Дозволено Цензурой, 18. Декабря, 1884 г., Пана

Sludinajumi.

„Austrumu“

war wafellet un ar faneml Puhzischu Gederta u. beedr.

Zauns isdewums.

Mihlestibas Westulneeks

padomi preeksch eepahschonahs un eemible- schonahs, wehstuku krabjums preeksch fa-

Riga, Puhzischu Gederta un beedr. apgabidiba.

Seemas-swehtku dahwanahm

weedahwaju sawu pulkstenu, sehshu, atflehgu un breloku krabjumu, daschadas

Melchiora

derigas galba leetas, par sipri semina- tahm zenahm.

L. Rosenthal,

pulkstenu un selta leetu pahrdotawu. Sinderu eela Nr. 13, Konsula Heimara namu.

Laba seme pehrkama.

Witebflas gubernu, netabl no pilsehtas un dselisjela stanzija, ir 1000 libdi 1200

Weikala pahrzelschana.

Basenigi daru sinamu, la es sawu libdi schtu Karoku eela Nr. 48 efofshu rakstamu leetu we-

Seelaja eela Nr. 4, Kleina namu.

Lamlibdi ori peedahwaju jaunas un bruhketaš stolas grabmatas, rakstamas burntuzas, klades,

Arstelleschanas uf laitrakiteem un abrfemes modes lapam un grabmatam teel preti nemtas un ihfata

J. Jegers, Riga.

Baltijas Semkopis libdi ar Peelikumu

isnahs ari nohtschu 1885. gada, usfahldams sawu 11. gada gabjumu. Pascha „Semkopi“ dabus wectu it ihpashu

Maksa ar peesuhstischanu par passtu:

Table with 2 columns: ar Peelikumu par gadu 3 rubl. - kap. and ar Peelikumu par gadu 2 rubl. 50 kap.

Maksa bes peesuhstischanas Riga;

Table with 2 columns: ar Peelikumu par gadu 2 rubl. 50 kap. and ar Peelikumu par gadu 2 rubl. 50 kap.

Peelikums ween par gadu ar peesuhstischanu 2 rubl., bes peesuhstichanas 1 rubl. 50 kap., par 1/2 gadu 80 kap.

Arstelleschanas fanem Riga: Balt. Semk. redakcija un ekspedizija, Ab-Nigas Ralku un Dzinamu-eelas subri Nr. 14.

Semkopiš ir sipri uplatita, tadehl sludinajumus tanj nodrukot loti wehrtejas. Sludinajumi teef aprehinati 8 kap.

Administracija.

Ihstais Lautas Kalendars 1885. gadam,

no Puhzischu Gederta.

Saturis: Pilnigs kalendariums libdi ar waigshnu un mehnescha sihmehm, gaifa nojebgumeem, sehjas nedelohm u. t. t.

Wadmallas un drehbju magasina

Ch. Permana,

Riga, leelaja Kaleju eela Nr. 21. Zahnu eelas subri. Zeen, publikai peedahwaju sawu wisleelata iswehle, pilnigo leh-

gatawus fungu apgehrbus,

un ari ceksch-uu ahrsemju wadmalu un bukstinus

no wislabateem un freetmaleem fabrikeem. Vastelleschanas teel laipni vretim nemtas un wisufata laifa pehz jau-

Ch. Germanis,

frederu mehtars.

Baltas logu glahses

pehz wisfada leeluma par paseminatu genu, un

Globa pakawu naglas

pahrdod Sander Martinsohns

Ahr-Nigas Ralku eela Nr. 16.

Mastawas Ahriga Zanneela Nr. 4. J. Aleksejews.

Peedahwaju leelu krabjumu leetas un jaunas fungu drehbis par lehtadm zenahm.

J. Aleksejews.

Mastawas Ahriga, Zanneela Nr. 4.

Ruhdsu laipni cewehrot!

Zenttai publikai peedahwaju uf sawu malkas plazj, Glifabetes eela blakus

saufas malkas

par peekemigahm zenahm, libdi ar laipnu un godigu apdeeneschanu.

C. Franz.

Kapu krustus

monumentus

if granito, ihsta kararas marmora un j. marmora grabmatas, ruzis, kapu un zitas

R. Kumbbe,

Nr. 24. Peterb. Ahr-Niga, Nr. 24. Nr. 24.